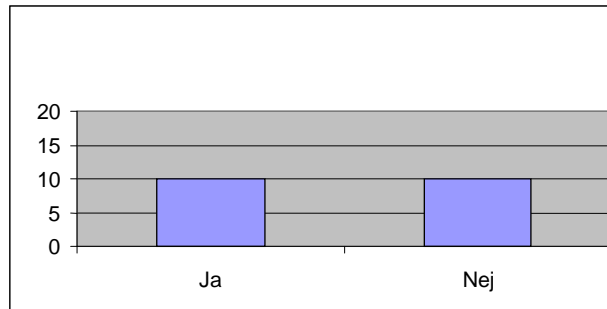

Rekommendationer från temagrupp kost utifrån kartläggning 2007

Ett övergripande nutritionsråd bör finnas på varje sjukhus

Bakgrund till rekommendationerna

Figur 1. Har sjukhuset ett forum för kostfrågor med uppgift att driva frågan på ett övergripande organisatoriskt plan?

Kartläggningen visar att 10 sjukhus har ett forum för kostfrågor med uppgift att driva frågan på ett övergripande organisatoriskt plan, resterande 10 sjukhus svarade att de inte har det. Av de sjukhus som anger att de har ett liknande ges exempel på olika forum med tvärprofessionella team ofta inkluderande dietist, undersköterska, sjuksköterska, läkare, kostentreprenör. Av dem som svarat nej anges att det ses som en brist, att det för närvarande är vilande verksamhet, att det inte finns för enbart eller hela sjukhuset.

Temagrupp kost ser detta som ett område som kan utvecklas och där vi kan bli bättre.

Ett forum för kostfrågor kan vara i form av ett nutritionsråd där ett multidisciplinärt team bestående av dietist, läkare, sjuksköterska, undersköterska och andra relevanta yrkesgrupper, till exempel kostchef eller motsvarande, kan vara av stor betydelse för att förbättra behandlingen av patienten på sjukhuset. Uppgift för forumet är att stimulera utvecklingen av nutritionsbehandling samt rutiner och utbildning för dessa. (Näringsproblem i vård och omsorg. Prevention och behandling, Socialstyrelsen 2000:11, s 11. [länk till nätversion](#) Mat och näring för sjuka inom vård och omsorg, Livsmedelsverket 2003, s 9.).

Respektive yrkesgrupp har olika funktioner i nutritionsbehandlingen.

Verksamhetschefen har det högsta ansvaret för att det inom verksamheten finns tillfredsställande nutritionsrutiner, och ytterst att verksamheten har en hög patientsäkerhet och kvalitet.

Läkaren svarar för utredning och ordination och har patientansvar. Ordination av nutritionsbehandling sker lämpligen i samråd med sjuksköterska, dietist, logoped, undersköterska och vårdbiträde.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska samordnar nutritionsrutiner i kommunen och ansvarar för kvalitet och säkerhet i den kommunala verksamheten.

Sjuksköterska/distriktssköterska ser till att läkares ordination genomförs, och att vidarerapportera till nästa vårdgivare.

Dietist ansvarar för individuella nutritionsinsatser.

Övrig vårdpersonal rapporterar eventuella avvikelser i mat- och vätskeintag.

Sjuktymnast kan se över sittställning för att främja ätande.

Logoped kan förbättra patientens ätförmåga.

Arbetsterapeut kan finna lämpliga hjälpmedel som underlättar ätandet.

Kurator ser till behandling anpassad efter individens speciella behov och förutsättningar.

Kostchef har ansvar för matsedel, matproduktion, näringsmässig kvalitet.

Biståndshandläggare beslutar om bistånd som till exempel kan ge patienten hjälp med mathållningen i hemmet.

(Näringsproblem i vård och omsorg. Prevention och behandling, Socialstyrelsen 2000:11, s 42. Mat och näring för sjuka inom vård och omsorg, Livsmedelsverket 2003, s 8-9.)

Temagruppens rekommendationer

Temagruppen rekommenderar att det finns ett nutritionsråd på varje sjukhus, önskvärt är att det finns ett beslut från sjukhusledningen om att ett forum av detta slag ska finnas på sjukhuset, för att ge tyngd åt gruppens arbete.

Nutritionsrådets delaktighet i upphandling av kostverksamhet är önskvärd. I ett nutritionsråd finns ovärderlig kompetens vid en upphandling för att få bästa möjliga individ och sjukdomsanpassade sammansättning av kosten till både patientmat som till matsalar för medarbetare och besökare.

Nutritionsrådet kan även arbeta mot kvalitet i omhändertagandet av näringsproblem hos patienter genom att ta fram lokala riktlinjer och rutiner för nutritionsarbetet på sjukhuset.

Andra frågor att arbeta med kan vara hur vi ser på kosten på det hälsofrämjande sjukhuset, hur miljön i matsalar för patienter och medarbetare är, vad vi har för utbud i caféer, vad vi kan erbjuda till försäljning av hälsosam mat utöver caféets och restaurangens öppettider.

Ett hälsofrämjande och övergripande synsätt bör spegla arbetet.